41811 ـ سۇنناتكه ئۇيغۇن هەج قىلىش دېگەن نېمە؟

سۇئال

پەيغەمبەرئەلەيهىسسالامنىڭ: كىمكى هەج پائالىيىتى جەريانىدا گۇناھ ئىشلىمەستىن ۋە ياماق سۆز قىلماستىن هەج قىلىدىكەن، ئۇ خۇددى ئانىسىدىن تۇغۇلغاندەك گۇناھتىن پاك هالەتتە قايتىدۇ، دېگەن هەدىس شېرىپنى چۈشەندۈرۈپ قويغان بولساڭلار؟.

تەپسىلى جاۋاپ

بارلىق گۈزەل مەدھىيىلەر ئاللاھقا مەنسۇپتۇر. ئىمام بۇخارىي(1521)ۋە ئىمام مۇسلىم (1350) ئەبۇ ھۇرەيرە رەزىيەللاھۇ ئەنھۇدىن بايان قىلىنغان بۇ هەدىستە پەيغەمبەرئەلەيهىسسالام مۇنداق دېگەن: كىمكى هەج پائالىيىتى جەريانىدا گۇناھ ئىشلىمەستىن ۋە ياماق سۆز قىلماستىن هەج قىلىدىكەن، ئۇ خۇددى ئانىسىدىن تۇغۇلغاندەك گۇناھتىن پاك هالەتتەقايتىدۇ. تىرمىزىنىڭ رىۋايىتىدە(811): كىمكى گۇناھ ئىشلىمەستىن ۋە ياماق سۆز قىلماستىن هەج قىلىدىكەن، ئۇ كىشىنىڭ ئىلگىرىكى گۇناھلىرى كەچۈرۈم قىلىنىدۇ دېيىلگەن. [بۇ هەدىسنى ئىمام ئەلبانى رەھىمەھۇللاھ تىرمىزىنىڭ سەھىھ هەدىسلەر توپلىمىدا كەلتۈرگەن].

بۇ هەدىس قۇرئان كەرىمدىكى ئاللاھ تائالانىڭ بۇ سۆزىگە مەزمۇنى جەھەتتىن ئوخشاشتۇر:الْحَجُّ أَشْهُرٌ مَّعْلُومَاتٌ، فَمَن فَرَضَ فِيهِنَّ الْحَجَّ فَلَا رَفَثَ وَلَا فُسُوقَ وَلَا جِدَالَ فِي الْحَجِّتەرجىمىسى: هەج ۋاقتى مەلۇم بىرقانچە ئايدۇر (يەنى شەۋۋال، زۇلقەئدە ئايلىرى ۋە زۇلھەججە ئىبىنىڭ ئون كۈنىدۇر). بۇ ئايلاردا هەج قىلىشنى نىيەت قىلغان (يەنى ئېھرام باغلىغان) ئادەمنىڭ جىنسىي ئالاقە قىلىشى، گۇناھ قىلىشى ۋە جاڭجال قىلىشى مەنئى قىلىنىدۇ. [سۈرە بەقەرە 197-ئايەت].

ئىمام ھاپىز ئىبنى هەجەر مۇنداق دەيدۇ: "هەدىستە ئىپادىلەنگەن مەنالار كەڭ دائىرىدە بولۇپ، ئىمام قۇرتۇبىيمۇ شۇنىڭغا مايىل بولغان بولۇپ ، بۇ پەيغەمبەرئەلەيهىسسالامنىڭ:سىلەرنىڭ بىرىڭلار روزا تۇتقان كۈندە جىنسى ئالاقە قىلمىسۇن» دېگەن سۆزلەرنىمۇ ئۆز ئىچىگە ئالىدۇ".

هەدىستە بايان قىلىنغان يرفث رفث دېگەن سۆزسەت گەپ ۋە ناچار سۆزلەرنى هەم جىنسى ئالاقىنىمۇ ئۆز ئىچىگە ئالىدۇ.

لم يفسق دېگەن: گۇناھ ـ مەسىيەت ئىشلىمىگەن بولسا دېگەننى بىلدۈرىدۇ.

كيوم ولدته أمه دېگەن: گۇناھسىز قايتىدۇ دېگەنلىكتۇر.

ئىبنى هەجەرنىڭ قارىشىدا، هەدىسنىڭ مەزمۇندىن ئۇ كىشىنىڭ چوڭ ـ كىچىك گۇناھلىرىنىڭ هەممىسى كەچۈرۈم قىلىنىدۇ

دېگەن ئىپادىلىنىدۇ. ئىلگىرىكىلەردىن قازىي ئىياز ۋە ئىمام قۇرتۇبى قاتارلىق ئالىملارمۇ بۇ قاراشتا بولغان.

ئىمام مەناۋي پەيزۇل قەدىرده بايان قىلىشچە: "ئۇ كىشىنىڭ ئاللاھنىڭ ھەققىگە ئالاقىدار بولغان گۇناھى كەچۈرۈم قىلىنىدۇ، بەندىلەرنىڭ ھەققىگە ئالاقىدار بولغان گۇناھلىرى بۇنىڭغا كىرمەيدۇ" دېگەن. ئىمام تىرمىزىمۇ يۇقىرىقىدەك چۈشەنچىده بولغان.

شەيخ ئىبنى ئۇسەيمىين رەھىمەھۇللاھ پەيغەمبەرئەلەيھىسسالامنىڭ: كىمكى ھەج پائالىيىتى جەريانىدا گۇناھ ئىشلىمەستىن ۋە يامان سۆز قىلماستىن ھەج قىلىدىكەن، ئۇ خۇددى ئانىسىدىن تۇغۇلغاندەك گۇناھتىن پاك ھالەتتەقايتىدۇ، دېگەن بۇ ھەدىسنى چۈشەندۈرۈپ مۇنداق دەيدۇ: " ھەج قىلغۇچى پائالىيەت جەريانىدا ئاللاھ تائالا چەكلىگەن گۇناھ ـ مەسىيەتلەردىن، جىنسى ئالاقە قىلىشتىن،پىسقى ـ پۇجۇرلاردىن يىراق بولسا، شەرئىەت پىرىنسىپىغازىت كىلىدىغان ئىشلاردىن ساقلىنىپ، ئاللاھ تائالا بەلگىلىگەن پەرز ـ ۋاجىپ ئەمەللەرنى تولۇق ئادا قىلسا، خۇددى يېڭى تۇغۇلغان بوۋاق گۇناھسىز بولغىنىدەك، گۇناھتىن پاك ھالەتكە قايتىدۇ. يەنى يۇقىرىقى شەرتلەرگە تولۇق رىئايە قىلىپ ھەج قىلغان كىشى ئاللاھنىڭ ئىزنى بىلەن گۇناھلاردىن پاك بولىدۇ".[ئىبنى ئۇسەيمىين پەتۋالىرى 2120].

شەيخ يەنە مۇنداق دەيدۇ (4021): ھەدىسنىڭ مەزمۇنىدىن ھەج چوڭ گۇناھلارنىمۇ كەچۈرۈم قىلىدۇ، دېگەنلىك ئىپادىلىنىدۇ. بىز دەلىلسىز ھەدىسنىڭ مەزمۇنىدىن چېقىپ كەتمەيمىز. بەزى ئالىملار: كىچىك ئوقۇغۇچىلار بەش ۋاقىت نامازنى چوڭ گۇناھلاردىن ساقلانغاندا كىچىك گۇناھلارنى كەچۈرۈم قىلىدۇ، نامازنى ھەجدىن كاتتىدۇر ۋەئاللاھ تائالاغا ھەجدىنمۇ سۆيۈملىكراقتۇر، ئۇنداق بولغاندىن كېيىن ھەجمۇ چوڭ گۇناھلاردىن ساقلانغاندا بارلىق كىچىك گۇناھلارنى كەچۈرۈم قىلىدۇ،دەيدۇ. لېكىن بىز ئېيتىمىزكى، پەيغەمبەرئەلەيھىسسالامنىڭ بۇ ھەدىسىدە ئىلگىرىكى مەزمۇنلار ئوچۇق بايان قىلىنغان. ئاللاھ تائالا ئۆزىنىڭ ئىشلىرىنى ھېكمەت بىلەن ئورۇنلاشتۇرغۇچىدۇر. ئاللاھنىڭ ئەمەل مۇقابىلىسىگە بېرىدىغان ساۋاب، باشقا نەرسىلەرگە قىياس قىلىنمايدۇ.

ئاللاھ ھەممىدىن ياخشى بىلگۈچىدۇر.

تەكشۈرۈپ بېكىتكۈچى: نىزامىدىن تەمكىنى